

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. Quot in divinis sint notiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

rebus libros viginti scripsit, in quibus, ut ait Gerfon Alphab. 16. lit. D. multa altissima, & verissima continentur. Hic postea in Africam profectus, dum, inquit Mariana lib. 15. de rebus Hisp. cap. 4. predicandi, monendique nullum finem faceret, lapidibus obrutus interit, ejusque corpus in majorem ex Balearibus (unde, ut vidimus, nonnulli cum originem traxisse existimant) translatum, in summâ habetur veneratione.

V. De Raymundi nihilominus doctrinâ non levis fuit inter scriptores controversiâ. Ipse divinitus, imagine Christi cruci affixi ei apparente, illam se hausisse asserit; alii à dæmone delusum fuisse affirmant. Nonnulli Bullam contra Raymundi doctrinam à Gregorio II. operâ Aymerici inquisitoris editam esse dicunt, & in eâ quingentos ejusdem Raymundi errores damnatos. Alii bullam illam, non à Gregorio confectam, sed ab Aymerico confectam fuisse asserunt, cum post factam diligentem inquisitionem, Bulla illa in registro Bullarum Pontificiarum nunquam inveniri potuerit. Videatur Vasquez 1. p. Disp. 133. cap. 4. ubi hæc latius profequitur.

VI. Sed quicquid sit, utrum doctrina Raymundi in quibusdam velut erronea damnata sit necne, qua de re nec in unam partem nec alteram satis constat; rationes certè illæ, quibus Trinitatem se evidenter demonstrare existimat, nullius momenti sunt, sed id semper supponit quod erat probandum, ut jam videbimus.

VII. Arguit itaque, Ubi est concordia, est pluralitas: sed in Deo est concordia, nam est in eo actus: inter actum autem & agentem est concordia, ergo & pluralitas. Sed contrâ, supponit enim id quod nullo modo lumine naturali est evidens, sed solâ fide innotescit, esse scilicet in Deo actum, qui sit productio: esto namque evidens sit Deum intelligere & velle, per lumen tamen naturale solum judicarem hoc eum facere per suam substantiam, & in genere quasi causæ formalis, non efficientis, seu per productionem, maxime terminî à se realiter non distincti.

VIII. Nec quidquam probat id, quod ad hoc ulterius ostendendum assert Lullius, nempe in Deo esse bonitatem, ergo, inquit, est bonificativum; bonificare, & bonificabile, ergo inter hæc datur concordia, ergo pluralitas &c. Hæc, inquam, mera sunt verba, nec probant dari in Deo actum notionalem, & productionem Personæ, aut distinctionem realem inter bonificativum, bonificare, & bonificabile, sed solum distinctionem rationis; dicet enim Gentilis hæc omnia esse in Deo indistincta, & ut proximè dixi, in genere quasi causæ formalis, non efficientis.

IX. Hinc infero, loquendo hoc sensu, non esse propriè in Deo concordiam inter bonificativum & bonificabile, sed identitatem: impropriè tamen dici potest concordia, eo modo scilicet quo est distinctio, nempe ratione. Adde, concordiam non tam arguere distinctionem Personarum, quam voluntatum: cum ergo inter Personas divinas sit eadem voluntas, est inter eas unitas voluntatis, non concordia strictè dicta. Inter Filium quidem ut hominem, & Patrem est propria concordia; & inter Filium ut hominem, secum ut est Deus propter duas diversarum naturarum in eadem Personâ voluntates.

X. Nec plus probat argumentum, quo ad Personarum in divinis Trinitatem ostendam utitur. Illam scilicet essentiam esse in majoritate actionis, seu perfectissimam in agendo, in qua sufficit uni-

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

ca actio, unica passio seu unum productum, & unicus actus: sed divina essentia est in majoritate actionis, seu perfectissima in producendo: ergo in ea est una actio, unum productum, & unus actus. Sed contrâ: hoc enim tantum abest ut probet Trinitatem, ut etiam destruat; in Deo namque non est unum tantum, sed duo producta, seu duæ Personæ productæ, Filius nimirum & Spiritus Sanctus, ergo vel hinc constat, argumentationem illam esse malam, & falsissimam in se continere doctrinam. Hæc sunt præcipua, quæ ad Trinitatem demonstrandam assert Lullius; alia minoris momenti omitto. Videatur Vasquez hæc, disp. 133. & Tannerus 1. p. disp. 4. q. 1. dub. 2. num. 1. & sexto.

Quæres, utrum contra Autotheanos (de quibus disputatione præcedente, sect. 1. num. 1.) ostendi lumine naturæ possit, impossibile esse in Deo Trinitatem Personarum, nisi una ab aliâ procedat. Respondetur, quamvis præcipua hujus probatio pendeat à fide, posse nihilominus ratione naturali ostendi: omne enim prædicatum absolutum, nullam in se involvens imperfectionem, est perfectio simpliciter simplex: sed omne Dei prædicatum absolutum est perfectio nullam involvens imperfectionem: ergo omnia ejus prædicata absoluta sunt perfectiones simpliciter simplices: notio autem perfectionis simpliciter simplicis, ut cum communi Theologorum sententiâ supra vidimus, est, quod melior sit ipsa, quam non ipsa in quolibet subjecto: cum ergo prædicata absoluta sese invicem non excludant, ubicunque est unum ejusmodi prædicatum, sunt omnia: ergo Personæ constantes ex solis proprietatibus absolutis, nequeunt esse distinctæ, cum omnia eadem habeant prædicata.

Dices, tres illæ Personæ non constant solis prædicatis absolutis, sed etiam relationibus, non quidem originis, ita scilicet ut una Persona aliam producat, sed relationibus disparatis. Hoc tamen dici non potest: primò enim secundum hunc modum procedendi, non tres tantum, sed aliæ & aliæ in Deo statui Personæ possent in infinitum.

Deinde, nullæ relationes, præter relationes originis ad Personas in Deo distinguendas sufficiunt; relationes enim similitudinis, æqualitatis, propinquitatis, & distantie, Personas non primò distinguunt, sed aliunde distinctas præsupponunt. Præterea hæc suppositis conveniunt ratione essentia; essentia enim petit esse ubique, habere æqualem virtutem &c. ergo hæc rationes proveniunt à prædicato absoluto, & omnibus communi: ergo per has distinguî nequeunt Personæ.

SECTIO TERTIA.

Quot in divinis sint notiones.

DIXIMUS per fidem & revelationem cognosci posse Personarum in Deo Trinitatem: nunc ergo ad notiones, seu prædicata, per quæ divina Personæ internoscuntur, procedendum, earumque ratio & numerus investigandus.

Notio itaque est aliquid, ita in divinis Professionibus fundatum, ut nos in Personarum notitiam ducat, efficiatque ut illas cognoscamus, & unam distinguamus ab aliâ. Ex quo aperte constat notiones in divinis consistere non posse in prædicato

In Deo non est una tantum, sed duæ Personæ productæ.

XI. An contra Autotheanos lumine naturæ probetur non posse tres divinas Personas esse à se.

XII. Dices, tres illæ Personæ non constant solis prædicatis absolutis, sed etiam relationibus, non quidem originis, ita scilicet ut una Persona aliam producat, sed relationibus disparatis.

XIII. Nulla relatio, præterquam originis, ad distinctionem Personarum sufficit.

I. Ad cognoscibilitatem spectant notiones.

II. Quid in divinis sit notio.

Variè variè de Raymundi doctrinâ sentiant.

Raymundi demonstrationes circa Trinitatem invalidæ.

Primum Raymundi argumentum, quod ubi est concordia, sit pluralitas.

Quo sensu sit in Deo bonificativum, bonificare, & bonificabile.

Quâ ratione sit in Deo concordia inter bonificativum, & bonificabile.

Quid sit essentiam esse in majoritate actionis.

prædicato aliquo absoluto: prædicata enim absoluta, cum omnibus Personis sint communia, in nullius nos Personæ ducere possunt cognitionem.

III. *Notiones in Deo omnino sunt statuenda*

S. Thomas 1. p. q. 32. art. 2. ait Præpositivum negasse ulla in Deo statuendas esse notiones. Quam etiam sententiam amplectitur Gregorius in 1. dist. 26. q. 1. art. 2. Dicendum tamen nullo modo negandas esse in Deo notiones: ita Sanctus Thomas proximè citatus, & cum eo communis Theologorum schola. Ratio est: in singulis quippe Personis est aliquid peculiare, per quod & à se invicem distinguuntur, & nos in earum cognitionem devenimus, sed hic est conceptus notio- nis ut vidimus, ergo.

IV. *Notiones in divinis numerari solent quinque.*

Circa numerum notionum, quinque commu- niter à Theologis recensentur, *Paternitas, Filiatio, Processio, Spiratio activa, & Inmascibilitas.* Et quidem de tribus primis relationibus dubitari nequit, quin sint notiones, cum per eas constituentur Personæ. Idem etiam satis clarum videtur de Spi- ratione activâ, Patri simul & Filio communi: quamvis enim per hanc relationem Pater distin- gui nequeat à Filio, nec ut distinctus cognosci, uterque tamen per eam cognosci potest ut distin- ctus à Spiritu Sancto, cum per eam constituatur unus Spirator; seu unum Spiritus Sancti Prin- cipiun.

Tota itaque difficultas est de *Inmascibilitate*; V. hæc namque si sit notio Patris, plures erunt no- tiones, quam quinque; eodem enim modo *Inspi- rabilitas* in Filio erit notio Filii, eamque esse illius notionem censet Scotus in 1. dist. 28. & alii, cum non minus sit proprietas Filii, quam *Inmascibilitas* proprietas Patris. Imò nonnulli existimant plu- res adhuc assignari posse notiones, ut rationem *improductivi* in Spiritu Sancto, hoc enim non mi- nus ei peculiare est, quam *Inmascibilitas* Patri, sic- que septem statuunt notiones. Nec in hoc, in- quiunt, quidquam est incommodi: sicut enim numerus notionum quinarius non fuit semper in scholis receptus, sed pauciores aliquando cense- bantur, quam quinque; ita & ætiamnisi poterit augeri.

Non tamen recedendum à communi sententiâ, VI. peculiaris enim est ratio cur *Inmascibilitas* sit notio, Peculiaris est ratio, cur *Inmascibilitas* sit notio, tum ob auctoritatem Patrum, qui per eam non semel Patrem describunt, ut S. Augustinus lib. 5. de Trinitate, cap. 6. *Alia, inquit, notio est, quâ intelligitur genitor, alia quâ ingentur.* Deinde, non omnino produci, peculiarem sonat dignitatem. Tertio ad rectam hujus mysterii intelligentiam spectare videtur, ut una in eo concipiatur Perso- na, quæ in se omnino improducta, origo sit reliquarum. De *Inmascibilitate* plura postea, dum peculiariter agetur de Personâ Patris, Disp. 63. sectione secundâ.

DISPUTATIO LII.

De Divinis Relationibus.

SECTIO PRIMA.

Vtrum in Deo sint Relationes reales.

I. *Dei in Deo relationes certum est.*

ARI in Deo relationes reales con- cors est Theologorum sententia, cum S. Thoma hic, q. 28. quam- vis Okcamus & Gabriel hac de re videantur dubitasse. Hoc primò constat ex Scripturâ, ubi Personæ divinæ nominibus relativis Patris, Filii &c. signifi- cantur: sic Matthæi ultimo, v. 20. *Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Idem in variis Conciliis, & Patribus habetur, ut in Toletano II. in Confess. Fidei, *In relativis Personarum nominibus Pater ad Filium, & Filius ad Patrem, & Spiritus Sanctus ad utrosque refertur &c.* In Con- cilio Florentino Joannes Theologus sess. 18. *Sola,* inquit, *Relatio apud omnes, tam Græcos, quam Latino- s Doctores Divinâ Processione Personas multiplicat.* S. Augustinus lib. 5. de Trin. cap. 5. sic habet: *Esse Patrem, & esse Filium, non secundum substantiam dicuntur, sed secundum relativum.* Plura videri pos- sunt apud Suarez libro quinto de Trinitate capi- te primo.

Concilium Toletanum II.

Joannes Theologus.

S. Augusti- nus.

II. *Hæ Relationes in divinis sunt reales.*

Hæ porrò Relationes in divinis sunt reales, utpote per quas divina Personæ producunt, & producantur, Pater exempli causâ generat, Filius generatur &c. Et nisi Relationes forent reales, Personæ divinæ non distinguerentur realiter, cum

per eas distinguantur; in divinis siquidem omnia sunt unum, ubi non est Relationis oppositio.

Nec reales tantum sunt hæ Relationes quoad esse in, seu ex parte quasi subjecti, sive prout in- sunt, & identificantur cum divinâ substantiâ, sed etiam quoad esse ad, seu prout una Persona respi- cit aliam, ut contra Cajetanum hic, & Capreo- lum docent communiter Theologi, ut videre li- cet apud Molinam 1. p. q. 28. art. 1. Suarez hic, lib. 5. cap. 1. Vafq. 1. p. disp. 114. & alios. Ra- tio autem est, divinæ enim Personæ sese invicem respiciunt realiter per hæc Relationes, sed non quatenus habent esse in, hoc enim prædicatum commune est omnibus attributis, cum omnia in- sint, seu identificentur cum essentiâ: ergo per has Relationes se respiciunt, quatenus habent esse ad, quod est propriissimum prædicatum Relatio- nis. Deinde oppositio inter Personas, est realis, & affert inter eas distinctionem realem; sed op- ponuntur per prædicatum esse ad in Relationibus repertum, per hoc enim habitudinem dicunt, & sese invicem respiciunt Personæ: ergo.

Quæres, Relationes istæ in divinis, sintne præ- dicamentales, an transcendentales? Hic cuique conformiter ad principia in Philosophiâ stabilita procedendum: Cum ergo Disp. 11. Metaph. sect. 2. num. 5. 6. & 8. in hoc relationem transcendentalem à prædicamentali differre dixerim, quòd transcendentalis sit ipsa entitas rei, quæ ad aliud refer- tur, unde non rem aliam, sed seipsam refert ad ter- minum, relatio verò prædicamentalis, rei jam constitutæ adveniat, & fundamentum à se realiter distinctum

V. *Videntur plures in Deo esse notiones quam quinque.*

Inspirabilis in Filio, & improductiva in Spiritu Sancto, & videtur esse notio.

VI. *Peculiaris est ratio, cur Inmascibilitas sit notio.*